

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

САДОВО-ПАРКОВИЙ
ЛАНДШАФТ І ДЕКОРАТИВНЕ
ФІТОРИЗНОМАНІТТЯ
ОЧИМА ДОСЛІДНИКІВ

КИЇВ - БІЛА ЦЕРКВА

12 листопада 2020 р.

СУЧАСНИЙ СТАН ТА РОЛЬ БОТАНІЧНОЇ ІЛЮСТРАЦІЇ У ПІЗНАННІ РОСЛИННОГО СВІТУ

Н. В. Крисан, студентка магістратури

О. В. Колесніченко, д.б.н., професор

*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ, Україна*

Ботанічна ілюстрація йшла бік-о-бік з ботанікою протягом багатьох століть. Це не було просто одним із напрямів мистецтва, а нерозривно пов'язувалося з дослідженнями та систематизацією рослин. Згадки про декоративне використання зображень рослин у настінних розписах, різьбленні, кераміці, монетах датуються щонайменше Стародавнім Єгиптом та Месопотамією, понад 4000 років тому, проте наука ботанічного мистецтва та ілюстрації була заснована в Стародавній Греції, коли люди використовувати ілюстрації для ідентифікації рослин. Найдавнішим збереженим рукописом, що містить ботанічне мистецтво, є Codex Vindebonensis (V ст. н.е.), який залишався стандартом ботанічних малюнків протягом майже 1000 років. Проте з винайденням фотографії ручна ілюстрація на століття відійшла на другий план.

Починаючи з кінця ХХ століття в світі відбувається справжній ренесанс ботанічного мистецтва. Нині спостерігається тенденція до гіперреалістичного зображення представників флори, що базується на прискіпливому вивченні морфології зображуваних рослин. Отже, за допомогою ботанічної ілюстрації з'являється можливість віддзеркалювати результати досліджень, пов'язувати їх з рядом виявлених закономірностей. Важливу роль ботанічна ілюстрація відіграє в приверненні уваги людства до необхідності вирішення екологічних проблем, запобіганню зникненню видів, охорони природи тощо.

Деталі анатомічної будови рослин чи відхилення від норми – все це можливо чітко відобразити за допомогою ботанічної ілюстрації. Як і селекціонер, художник-ботанік сприймає як цінний об'єкт для дослідження генетичні мутації рослин, деформації, мінливість розмірів, форми та кольору. В процесі створення ботанічної ілюстрації застосовують такі загальнонаукові методи, як аналіз і синтез, аналогію та моделювання, які, в свою чергу, ґрунтуються на спостереженнях та фотодокументалізації вихідних даних. Для вивчення кольору, форми, текстури, розміру кожної частини рослини, з метою точного подальшого їх компонування та зображення, використовують аналіз і синтез. Моделювання, в свою чергу, дозволяє напрацьовувати матеріали як у польових, так і в лабораторних умовах, використовувати не лише живі рослини, але й їхні світлини, аналогія – оцінювати схожість рис як в межах одного виду, так і цілого роду. Конкретизація фактів виступає як обов'язкова умова глибинного вивчення об'єктів природи.

Отже, ботанічна ілюстрація наразі є малодослідженим об'єктом в Україні, проте різкозростаючий до неї інтерес знаходить своє відображення як в науковому, освітньому і мистецькому просторі нашої держави, так і в садово-парковому господарстві.